Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 48. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го БЕРЕЗНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 13, 1985 No. 48. VOL. XCII

Три Союзові Округи матимуть свої Річні збори

Джерзі Сиm, Н. Дж. — Організаційний Відділ УНСоюзу інформує, що в неділю, 17-го березня ц.р., три Союзові Округи відбудуть свої Річні збори.

Стейтова Нюгейвенська Округа стейту Конектикат буде мати свої збори в залі Українського Народного Дому, при дорозі ч. 6 у Віндгеймі, Конн. Початок нарад назначено на годину 2-гу по полудні. Округу, яка об'єднує 15 відділів, що нараховують понад 1,800 членів, очолює д-р Михайло Снігурович, а проф. Іван Телюк є почесним головою. Екзекутивний Комітет під час нарад буде репрезентувати д-р Іван Флис, головний предсідник УНСоюзу.

Метрополітальна Филядельфійська Округа, яка об'єднує 40 відділів, що нараховують майже 7,000 членів, відбуде наради у залі власного дому, при 5004 Н.Олд Йорк ровд, Філядельфія. Початок нарад година 2-га по полудні. Округу очолює, як голова Петро Тарнавський. Екзекутивний Комітет під час нарад буде заступати Володимир Сохан, головний секретар УНСоюзу. Також у нарадах візьмуть участь д-р Богдан Гнатюк, головний контролер, і Василь Пастушок, головний радний.

Також в неділю, 17-го березня, відбудуться Річні збори Клівлендської Округи у залі церкви св. Йосафата, при 5720 Стейт ровд, Парма, Огайо. Наради почнуться о годині 3-ій по полудні. Округу, яка об'єднує 20 відділів, що нараховують 3,000 членів, очолює мґр Василь Ліщинецький. Екзекутивний Комітет під час нарад буде репрезентувати Уляна Дячук, головний касир УНСоюзу. У нарадах також візьме участь Тарас Шмагала, головний радний.

Під час нарад представники Головного Уряду вручать почесні плякети секретарям, які 25 років й більше працюють для УНСоюзу. По нарадах у тій самій залі буде висвітлений історичний звуковий фільм продукції Славка Новицького „За стерном долі". Фільм попередить слово головного касира УНС У. Дячук, присв'ячене 90-річчю УНСоюзу. Вступ на фільм вільний.

Під час нарад присутні будуть мати нагоду вислухати звіти членів Управ та Контрольних комісій про проведену працю в звітовому році, а відтак буде вибір керівних органів на біжучий рік. У нарадах повинні взяти участь відділові урядовці та конвенційні делегати.

Представники Головного Уряду будуть інформувати присутніх про всі ділянки із проведеної праці цілости Союзу в минулому році, а при тому поділяться інформаціями про важніші пляни праці Союзу в біжучому році. Важливою справою до вирішення під час нарад буде схвалення організаційного пляну праці в передконвенційному році, в якому запляновано придбати 4,000 нових членів, забезпечених на загальну суму 10, 000,000 долярів.

Новообрані члени управ також будуть радити над тим, як влаштувати традиційні Союзові Дні чи інші подібні імпрези для популяризації УНСоюзу.

Фундація УВУ спонзорує курс про народні пісні і бандуру

Ню Йорк. — У п'ятницю, 15-го лютого ц.р., в приміщеннях Фундації Українського Вільного Університету відбулися сходини в справі нового курсу п.н. „Українські народні пісні і бандура", який відбудеться в УВУ в Мюнхені в днях 8-го до 19-го липня 1985 року. На сходинах були присутні проф. Петро Ґой, голова Фундації УВУ, проф. Віктор Китастий, викладач курсу, і Ліда Чорна, голова студентського комітету „Стежками батьків по Европі" при Фундації і одна з асистенток на курс.

Після великого успіху кобзарського курсу, який відбувся минулого літа у зв'язку із студійною поїздкою „Стежками батьків по Европі", було рішено поставити університетський акредитований курс української музики і гри на бандурі при УВУ.

В додатку учасники курсу будуть мати нагоду вивчати пісні на українському народному інструменті-бандурі, яка має важливе значення не тільки для української пісні, але й для української культури взагалі. Це є курс в категорії гуманістичних наук. Студенти можуть брати як „електів" і дістати три кредити.

Головним викладачем буде проф. В. Китастий, професор літератури в університеті Каліфорнії в Санта Барбара. Проф. Китастий є також головою світового Товариства Українських Бандуристів (ТУБ), референтом молодих кадрів при Капелі Бандуристів ім. Шевченка, та довголітній організатор і викладач кобзарських курсів в Канаді і ЗСА. Його асистентом буде Юліян Китастий, музичний керівник Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку, визначний виконавець і знавець українського кобзарського мистецтва. Він був викладачем кобзарського курсу в Ратґерському університеті та провадив численними кобзарськими курсами в ЗСА, Канаді і Австралії, є членом Капелі Бандуристів ім. Шевченка і ансамблю „Гомін Степів". Другим асистентом буде Л. Чорна, член Управи ТУБ, інструкторка Школи Кобзарського Мистецтва Ню Йорку і член ансамблю „Гомін Степів". Вона викладала на курсах в ЗСА і Канаді; ініціяторка та організаторка першого кобзарського курсу, який відбувся в Мюнхені минулого літа.

Зацікавлені особи повинні негайно звертатися за дальшими інформаціями і аплікаціями до Л. Чорної на адресу Фундації УВУ. З уваги на обмежену кількість учасників, перші зголошені будуть мати першенство. При зголошенні треба подавати адресу і телефон. UFU Foundation, Lydia Czorny, 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

ВИСТАВКА ЦЕРКОВНОЇ АРХІТЕКТУРИ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

Лос Анджелес. — Від п'ятниці, 15-го до неділі, 31-го березня ц.р., тут в Українському Мистецькому Центрі при 4315 Мелровз авеню (тел. 668-0172) відбуватиметься виставка п.з. „Церковна архітектура Лемківщини", фотографії Одарки Фіґлюс. Відкриття виставки відбудеться у п'ятницю, 15-го березня, від години 7:30 до 10-ої вечора.

ЧЕРГОВИЙ ВИСТУП СТУДІЇ МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА

Ню Йорк. — Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької знову виступить тут в неділю, 17-го березня, ц.р., о год. 3-ій по полудні у приміщенні Фешен Інституту, при 227 Захід 27-ма вулиця з виставкою-бенефісом „Казка про Мару" і „Мандрівки серця" Ліни Костенко. В „Казці про Мару", авторка змальовує долю дівчини, яка мусить вирішити, чи бути прекрасною фізично, чи духово. Дія відбувається в українському селі, з його повір'ями, приказками й танцями. У творі „Мандрівки серця" авторка зображує людину великої любови до людей і до світа, людину боротьби за свою батьківщину.

Український лікар візьме участь в конференції в Китаї

Філядельфія (В. Євтушенко). — Д-р Стефан Савчук, відомий філядельфійський лікар-науковець і педіятр, був вибраний Американським товариством педіятрів, взяти участь в спільній американсько-китайській конференції педіятричних лікарів, яка відбудеться з ініціятиви Китайського медичного товариства в квітні 1985 року в Пекіні.

Д-р С. Савчук

Китайське медичне товариство представить свої недавні зміни в публічній системі медичної опіки, включно із спільним західнім, як також традиційним китайським способом лікування.

Д-р Савчук працює науковцем з ділянки педіятричної медицини в міжнародній фірмі „Джансон і Джансон" вже понад 20 років і є директором медичної опіки та головою Опікунчої ради установи педіятричної обслуги, що і є фундацією для педіятричинх дослідів.

Він є членом Американського медичного товариства, Американської академії педіятричних лікарів. **Не зважаючи на навантаження працею, він знаходить час активно працювати в українському громадському, а зокрема церковному житті. Належить до української православної катедри св. Володимира в Філядельфії**, довголітній член Церковного комітету. Великий любитель співу і тому з молодих років належить до хору ім. Олександра Кошиця при катедрі св. Володимира у Філядельфії, **а останніх два роки є** диригентом цього хору.

Д-р Савчук є одним із основоположників Української Православної Ліги в ЗСА. **Він є членом** Консисторії УПЦеркви в ЗСА, як також на протязі останніх п'ятьох років скарбником Опікунчої ради Свято-софійської Української Православної Семінарії УПЦ в ЗСА.

Д-р Савчук є сином бл. п. отця протопресвітера Івана і Теклі Савчук. Бл. п. о. протопресвітер Савчук був понад 35 років настоятелем катедри св. Володимира Великого в Філядельфії.

Д-р Савчук його дружина Оля і два сини, Стефан, мол. з дружиною і донечкою і Славко, є членами 422-го Відділу УНСозюу.

ВИСТАВКА О. МАЗУРИКА В ОМУА

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців Америки інформує, що відкриття виставки сучасних ікон і краєвидів Омеляна Мазурика з Парижу відбудеться у неділю, 24-го березня ц.р., о год. 1-ій по полудні в галерії ОМУА, при 136 Друга авеню. Виставка буде відкрита від 24-го до 31-го березня — в будні від 6 — 8:30, в суботи й неділі від 1 — 8 вечора. Мистець буде присутній на відкритті виставки.

Третя пожертва Славутичів

Едмонтон, Альта (М. Ковалюк). — У грудні 1984 року родина Славутичів в Едмонтоні, а саме дід Яр, його син Богдан та внук Богданко, з метою вшанування пам'яті свого предка Михайла Жученка (1840-1880), харківського правника та співзасновника й фундатора Наукового Товариства ім. Шевченка, внесла третю річну пожертву в сумі 1,000 дол. на докінчення словникової „Енциклопедії українознавства", над якою працюють науковці в Сарселі, Франція.

Попередні річні пожертви, зі згаданою метою, були такі: 1,000 дол. до Пенсильванійського університету, в якому Яр Славутич здобув докторат в 1955 році з української літератури, завдяки дворазовій стипендії від того університету, та 1,150 дол. — Шевченківській Фундації у Вінніпезі, що надає допомогу українським мистцям і письменникам у Канаді, зокрема на видання їхніх творів.

Пожертви родини Славутичів даються щороку тим освітнім, науковим чи іншим установам, що найбільше потребують допомоги у своїй корисній праці для визволення України та збереження й розвитку її культури.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В ШАМПЕЙН

Шампейн, Ілл. — Українська Студентська Громада при Іллинойському університеті у Шампейн-Урбана влаштовує Український День в суботу, 16-го березня в год. 3-ій у залі фундації Меккінлі у Шампейн. Виступатимуть різні мистецькі одиниці, між ними бандуристи і танцюристи з Чикаго. Також буде перекуска з українських традиційних страв.

Проголошення конкурсу на стипендію з Фонду СУА ім. Еви Сташків

Ню Йорк. — Союз Українок Америки проголошує четвертий конкурс на приділення стипендії з Фонду ім. Еви Сташків в таких катеґоріях:

- На студії української мови для абсольвентів журналістики, мовознавства, бібліотекарства і музейництва, які плянують використати знання української мови у професійній праці;
- На студії для осягнення докторату у ділянках українознавства або в порівняльних дослідах у ділянках літератури, історії, соціології, музикології і т.п. після цього, коли університет апробує тему.
- Допомога у виданні наукової праці з ділянки українознавства, прийнятої до поблікації авторитетним видавцем.

Висоту стипендій вирішує комісія у кожному окремому випадку. Кваліфікованими кандидатами на стипендії є членки СУА, які вступили до організації принаймі один рік перед внесенням подання про стипендію. Реченець внесення падання на стипендію — 30-го квітня 1985 року. У першій і другій катеґоріях стипендії будуть призначені на студії в американських і канадських університетах. У листі необхідно подати, на котру катеґорію стипендії кандидат вносить подання.

По інформації слід звертатися на адресу: Ukrainian National Women's League of America, Inc., Eva Stashkiw Scholarship Fund, 108 Second Ave, New York, N.Y. 10003.

М. ҐОРБАЧОВ ВИБРАНИЙ ГЕНЕРАЛЬНИМ СЕКРЕТАРЕМ ЦК

Москва. — Як повідомлялося у вчорашньому числі „Свободи", в неділю, на 73-му році життя, помер генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Константин Черненко. Чотири години після його смерти ТАСС поінформував, що Міхаїл Ґорбачов одноголосно вибраний генеральним секретарем Центрального Комітету КПСС на надзвичайному пленумі Центрального Комітету.

54-річний Міхаїл Ґорбачов став четвертим за останні 28 місяців совєтським керівником і наймолодшим на цій посаді після Леніна.

М. Ґорбачов народився 2-го березня 1931 року на Ставропольщині в селянській родині. В 1955 році він закінчив юридичний факультет Московського університету і вернувся в Ставропольський край, де став швидко підійматися по партійній драбині.

В 1966 році Ґорбачова „вибрали" першим секретарем Ставропольського крайового комітету КПСС. У 1970-ті роки його перевели на роботу до Москви в ЦК партії, де в жовтні 1980 року він став членом Політбюра. В 1982 році, з приходом до влади Юрія Андропова, Ґорбачов став головним партійним керівником совєтської економіки.

Перші кроки на зовнішньополітичній сцені Ґорбачов зробив у 1983 році, коли побував з офіційною візитою в Португалії і Канаді. В 1984 році він став головою комісії іноземних справ Верховної Ради СССР. Візита Ґорбачова до Англії в грудні минулоро року закріпила за кордоном його репутацію як впливову людину в Кремлі.

Один з британських політичних діячів охарактеризував Ґорбачова як „дуже впевненого в себе". Інший сказав, що „він зробив враження людини, яка має владу і добре почуття гумору".

Колишній державний секретар ЗСА Александер Гейґ сказав, що з приходом до влади в СССР Міхаїла Ґорбачова в Кремлі повинні статися великі зміни.

В ЗСА вважають, що новому лідерові Совєтського Союзу треба буде певного часу для зміцнення свого становища і що совєтська позиція на переговорах у Женеві покищо залишається без змін.

За словами іншого колишнього державного секретаря Сайруса Венса, „призначення Ґорбачова майже не здивувало нікого". Венс вважає, що „період колективного керівництва в СССР буде тривати не менше року, після чого новий лідер зміцнить свої позиції".

Віцепрезидент Дж. Буш очолив делеґацію ЗСА до Москви

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен, не зважаючи на деякий тиск зі зовні, вирішив і тим разом не брати особистої участи в похоронах совєтського лідера Константина Черненка, натомість він поїхав до совєтської амбасади у Вашінгтоні, склав на руки амбасадора СССР Анатолія Добриніна кондоленції з приводу смерти генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР, а у розмові з кореспондентами заявив, що він готовий кожної хвилини зустрітись з новим совєтським лідером Міхаїлом Ґорбачовим, як тільки цей перебере владу у свої руки.

Американську делеґацію на похорон Черненка очолив віцепрезидент Джордж Буш і державний секретар Джордж Шулц. Як відомо, Дж. Буш, після своєї довшої поїздки до країн Африки, перебував в Женеві, Швайцарія і мав намір взяти участь в церемонії започаткування нових переговорів між ЗСА і СССР у справі зменшення арсеналів нуклеарної стратегічної зброї, які не зважаючи на смерть К. Черненка, розпочалися у вівторок, 12-го березня ц.р., так як було раніше передбачено. Політичні спостерігачі пригадують, що віцепрезидент Дж. Буш репрезентував З'єднані Стейти Америки на похоронах двох попередніх совєтських лідерів — Леоніда Брежнєва і Юрія Андропова.

Поінформовані особи у Вашінгтоні заявили що Р. Реґен, довідавшись від Роберта МекФарлейна, дорадника Президента у справах крайової безпеки про смерть К. Черненка, поважно носився з думкою взяти особисто участь в похоронах і Білий Дім навіть пов'язався був в тій справі з амбасадором ЗСА до СССР Артуром Гарманом, але після короткого засідання найближчих співробітників Президента запало рішення, що в такій ситуації поїздка Р. Реґена ледве чи принесе якунебудь користь для ЗСА і СССР.

У листі, який привіз до Москви Дж. Буш, Президент ЗСА пише, що американський нарід, так як усі народи світу, змагає до миру і тому ЗСА і СССР, по можливості в якнайкоротшому часі, повинні розв'язати ті проблеми, які їх ділять, не шляхом конфронтації, не поглибленням холодної війни, а спокійним діялогом між собою і діловими переговорами. Президент Р. Реґен висловив також задоволення, що не зважаючи на смерть К. Черненка, совєтські лідери рішились на продовження переговорів в Женеві, які повинні дати новий поштовх до відновлення кращих відносин між ЗСА і СССР.

В СВІТІ

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Госні Мубарак, перебуваючи у Вашінгтоні з офіційною візитою, розпочав там ряд переговорів з президентом Роналдом Реґеном і членами його кабінету. Він надіється, що З'єднані Стейти Америки збільшать військову і економічну допомогу для Єгипту принаймні на дев'ять мільйонів долярів. Мубарак плянує зустрінутись на розмові з секретарем Департаменту оборони Каспаром Вайнберґером і виступити в Крайовому пресовому клюбі перед журналістами, щоб з'ясувати їм свій плян переговорів арабських країн з Ізраїлем та евентуальне підписання мирового договору, який, на його думку, значно поправив би ситуацію на Близькому Сході.

В НЕДІЛЮ, 10-ГО березня в ізраїльській місцевості Метулляґ розірвався автомобіль наладований вибуховим матеріялом. Під час вибуху загинуло 12 ізраїльських вояків, а 14 були поранені. Випадок трапився на ізраїльсько-ливанському кордоні. Вже наступного дня ізраїльські вояки перевели відплатну акцію, в якій загинуло 34 шіїтських терористів.

У ВАШІНҐТОНІ СТАЛО відомо, що Арґентина продала за 20 мільйонів долярів частину американської модерної зброї Іранові, а головно протитанкові і протикорабельні ракети. Цю інформацію перший подав до відома французький журнал. Арґентина продала також Іранові декілька американських військових літаків типу Ф—5 і запасові частини до американської зброї, залишеної в Ірані військами шахаРіза Паглеві, після так званої іранської революції і приходу до влади екстремістів аятолли Хомейні.

ПОСЛАННЯ

В 40-ЛІТТЯ УВ'ЯЗНЕННЯ ІЄРАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Високопреосвященним Митрополитам,
Архиєпископам, Єпископам
Духовенству і Вірним — мир і благословення!

Після Господнього Вознесення і Зіслання Святого Духа починається історія Христової Церкви на землі та її перша, наче хроніка — літопис, що її залишив нам св. апостол Лука — свідок багатьох подій, який, „вивідавши про все докладно від початків", старався нам їх описати. Перша річ, що впадає в очі з начальних сторінок цієї хроніки Святоґо Духа — це скорий і динамічний ріст Церкви, церков-громад у Палестині й у Сирії під впливом проповіді св. Петра й Апостолів. Водночас же з тим благословенним ростом Церкви під життєдайним впливом Святого Духа, неначе тінь темної хмари, що заслонює сонце, зауважуємо й інше явище: переслідування Церкви, її апостолів, та вірних. Вістря переслідувань, заборон, погроз, ув'язнень, а навіть і смерти спрямовується найперше проти апостолів, які з волі Христа стали будівничими Церкви й проповідниками Царства Божого на землі (Діян, 12, 1-5, 4,21; 5,41; 4,25.).

Переслідування Церкви та її апостолів не є несподіванкою або чимсь незвичайним у житті Церкви, хоч воно може нам являється дивним. Сам Спаситель це предсказав своїй Церкві. Він також зазнав переслідування, помер ганебною хресною смертю, щоб тим способом знищити владу диявола й принести спасіння людям, які сиділи в темряві. Його страждання й смерть стали спасінням світу. Його вірний, великий апостол Павло, що зорганізував стільки церковних громад в Малій Азії і на Балканах, жив серед безустанних переслідувань, тому й казав, що носить Христові рани, уважаючи, що тим доповнює на своєму тілі те, „чого ще бракує скорботам Христовим для того тіла, тобто Церкви" (Кол. 1,24).

Страждання Церкви є її ростом, муки її членів — багатством; кров мучеників Її посівом, сльози переслідуваних — знаком Її Божої правди та післанництва, терпіння невинних вірних — Її відзначенням, а рани на тілі мучеників — це рани Христові на тілі Церкви. Історія вже двох тисяч літ є цього наявним доказом.

День 11-го квітня 1945 року остане в історії Української Католицької Церкви історичною датою початку грізного переслідування нашої Церкви, що триває без перерви й пощади вже сорок літ. Його метою є цілковите знищення нашої Церкви, яка тепер прагне відзначити тисячоріччя свого післанництва на наших землях, з близько 400 літ від свого відновлення єдности з Петровим Престолом у Римі. Та це не перше в нашій історії переслідування Церкви з боку нашого північного сусіда, який прийняв від нас із Києва християнство, століттями користав з наших духовних і культурних благ, де на початку цього сторіччя слуга Божий Митрополит Андрей посіяв зерно церковного возз'єднання. В минулому московські царі пересідували нашу Церкву в ім'я російського православія, яке спричинило повалення царату й розгнуздання жахливої ненависти до релігії, до створення ворожої християнству ідеології з матеріялістичною доктриною, зі запереченням і ненавистю до всякої релігії та Бога. Від 1917 року ця влада й держава приступила до руйнування Христової Церкви на наших землях й усю свою лють вилила проти української православної, автокефальної Церкви, незалежної від Москви, яку по кількалітньому переслідуванні зліквідувала. Нашу ж українську католицьку Церкву царська влада ліквідувала в минулих століттях на всіх окупованих теренах етнографічної території. Збереглась тільки Західня Україна до пам'ятного дня 11-го квітня. Перша атака на неї відбулась у 1939 році, коли большевицькі війська зайняли Західню Україну. В 1945 році, коли вони побачили, що їхня воєнна перемога є запевнена, не чекаючи навіть кінця війни, приступили до її повного злікідування. В тій боротьбі проти Христа й Його Церкви мала участь російська, большевицьким урядом злеґалізована православна Церква.

Дня 11-го квітня 1945 року в ту саму годину агенти

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

БІЛЯ 100 ТИБЕТЦІВ в Ню Йорку пікетували місію червоного Китаю в неділю, 10-го березня ц.р., у 26-ту річницю тибетського повстання проти окупації їхньої країни червоним Китаєм. Перед протестом один з організаторів відчитав привіт від Даляй Лями, духового провідника тибетців, який гостро критикував червоний Китай, обвинувачуючи Пекін в насильному забиранні тибетців на примусову працю в Китаї та в нищенні релігійно-національних пам'яток Тибету.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Госні Мубарак прибув до Вашінгтону, де він відбуде ряд конференцій з представниками Уряду за зустріне президента Роналда Реґена. Він має довгу листу домагань не тільки фінансово-господарського характеру, але також він має певні політичні справи, на які він хоче апроботи американського Уряду. Між іншим, він пропонуватиме президентові Реґенові прийняти спільну делеґацію палестинців, включно з ПВО, і йорданців для дискусії палестинської автономії чи незалежности, проти чого є Ізраїль.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН підкреслив своє рішення „не торгувати" зі совєтами чи то ракетами МХ чи стратеґічною оборонною системою в космосі, проти яких гостро виступає Москва. Президент Реґен додав, що коли б ця оборонна система нових ракет була в посіданні СССР, то він був би в спроможності видати світові ультимат тотальної льояльности.

НЕДАВНІ ЗАВОРУШЕННЯ ТА бійки в Атланті, Джорджія, знані психологи приписують цьому фактові, що ці діти походять з багатих родин і часто залишені самі вдома виробляють, що хочуть, не маючи жадної опіки чи контролі. Це діти багатих родичів, які в Атланті наробили бешкетів, вживаючи ножів та навіть револьверів у вуличних бійках. Деякі з психологів також приписують неґативні впливи телевізії, в якій часто показується „шляхи до швидких розв'язок" різних скомплікованих проблем, які діти стараються наслідувати в дійсному житті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

1000-Ліття Хрищення Русі — без України

„Нешенел Джеоґрафік", один з найкращих у світі періодиків, орган Крайового географічного товариства у Вашінґтоні, приніс у своєму числі за місяць березень 1985 року обширну статтю під досить чудернацьким заголовком „Коли Русь перевела інвазію на Росію... Шлях вікінгів на схід". Стаття стосується княжого періоду історії України та зокрема Хрищення Русі-України за Володимира Великого, але — згідно з своїм характером географічного журналу — докладно займається шляхом, як-то скандинавські вікінги „глибоко вдерлися на російську землю за „легендарного" Рурика. Автор, Пол Джордан, підписаний як „старший асистент редактора", очевидячки знає історію Сходу Европи так, як її подали американські історики надхненні російськими істориками царської урядової школи — про триедину націю. Він правильно вживає термін „Русь" на означення того часу, коли правив Володимир Великий, але раз-у-раз переплутує „Русь" з „Росією" подаючи, наприклад, поруч із мапою із московським назовництвом міст, субтитул „Шлях варягів — вікінгове праджерело російської держави". Також і інші історичні тези автора — делікатно кажучи — дуже дискусійні. Наприклад, читаємо, що „західні історики знаходять, що першими правителями держави, якою є тепер Росія, Білорусь і Україна не були слов'яни, тільки скандинавці..."

Хаотична стаття, все ж, об'єктивно стверджуючи, писана досить пристойно і поруч із згаданим визнанням теорії триединої нації не є антиукраїнська. Свідчить про це такий уступ: „...Київ, де розпочинається далекосяжний степ, став третім у Совєтському Союзі найбільшим містом, столицею прегарної України... Син князя Володимира, Ярослав Мудрий, підніс Київську Русь на вершини XI сторіччя. Процвітала торгівля з Візантією, під його патронатом ширилась наука й література. Він нав'язав тривкі зв'язки з Заходом взявши за дружину шведську княжну Інгігерд. Одна з його дочок Єлисавета стала дружиною короля Норвегії Гаральда Гардрада, його дочка Анна стала королевою Франції, а дочка Анастазія королевою Угорщини..." Стаття ставиться прихильно до княжого періоду України, однак поруч із цією прихильністю знаходимо там таке мало зрозуміле речення, як „...майже 10 мільйонів росіян, білорусинів і українців живуть над берегами Дніпра..." Коли „живуть" — чи в часах літописця Нестора, чи в якомусь часі пізніше — і коли-то росіян було над берегами Дніпра більше, як білорусинів і українців — цих останніх щойно на третьому місці?!... Київ автор називає „матір'ю руських міст". Він не знає теж, що термін „Росія" появився вперше аж після Полтавської битви 1709 року.

Стаття, очевидно, як увесь той знаменитий журнал, багатоілюстрована, а крейдовий папір і новітня ілюстраційно-друкарська техніка збільшує прегарний зовнішній ефект. Стаття заслуговує на увагу наших істориків. Автор поставився до тематики настільки поважно, що сам об'їздив країни Скандинавії і Прибалтики та очевидячки знайомий з оповіданням Нестора, на якого кількакратно покликується. Знайти безпосередній контакт з редакцією „Нешенел Джеоґрафік" мабуть не дуже легко. Але попробувати можна — особливо нашим активним діячам культури у Вашінґтоні.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але з великими проміжками поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Іван Боднарук

НАПЕРЕДОДНІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Під тиском мадярського війська на Закарпатті наші хлопці були приневолені перейти польський кордон у Карпатах і попадали в руки польської поліції, КОП-у і польських платних диверсантів, які жорстоко розправлялися з ними „за здраде стану". Тюрми наповнилися вщерть українцями. Поляки раділи, що вдалося їм ціною нашого народу здобути „спільну границю з братанкєм". На кожному кроці чули ми злобні дотепи від поляків; особливо провокувала нас польська вулиця. Засліплені вірою у своє „моцарство", польські шовіністи не могли навіть подумати, що їхнє „моцарство" переживе нашу Карпатську Україну ледве кілька місяців. Вони лаяли президента Гаху і чехів, що без одного стрілу піддалися Гітлерові. Часописи цькували проти українців, а „Ілюстровани Курєр Цодзєнни" вів перед у тій роботі. Щораз появлялися вістки в пресі про виселювання наших людей із прикордонних полос і про судові розправи проти наших священиків за „фальшування" метрик. А це „фальшування" полягало в тому, що священики давали українським прізвищам закінчення — -ський і — ів, або не хотіли польщити наших прізвищ. Щоб надати Східній Галичині польський характер, працювали всякі польські шовіністичні організації та товариства, наприклад, „стшельци" і „Звйонзек шляхти заґродовей". Останній вмовляв у нашого селянина, що він польського і шляхетського походження, коли мав прізвище на — ський, але згодом втягав до організації навіть таких українців, прізвище яких не мало нічого спільного з польською звучнею.

На шпальтах польських часописів аж роїлося від „учених" статтей на українські й німецькі теми. Польща гарячково готовилася до війни, майже кожне число краківського „Кур'єра" повідомляло, що такий і такий патріот зголошується на живу торпеду й хоче на випадок війни посвятити для батьківщини своє життя. Серед поляків помічалися тоді численні прояви дешевого патріотизму, а радше патріотичного гохштаплерства. Весь той патріотичний запал і штучний ентузіязм десь нагло щез, як тільки кілька місяців пізніше вибухла війна. Писала польська преса, що Польща ґарантує цілість кордонів Англії („Коня кують, а жаба ногу підставляє"!), що німці Горішнього Шлезька вилазять на дерева й перелякані глядять у сторону Польщі, чи не йде вже польське військо. На ту останню тему помістив був Еко знамениту карикатуру в „Комарі".

Англія за всяку ціну хотіла перетягнути на свій бік Сталіна, але хитрий грузин, бачив для себе добру коньюнктуру, чекав, хто дасть більше. Почали кружляти поголоски, що Німеччина переговорює з совєтами, а один польський часопис (оскільки собі пригадую, „Ґазета Цодзєнна" з травня 1939 року) приніс сенсаційну вістку, що британський дипломат, вертаючись від Сталіна, стрінувся на коридорі Кремля з німецьким кур'єром. Ми вважали цю ревеляцію звичайною „качкою", бо не могло нам тоді поміститися в голові, щоб Третя Німеччина, яка виросла на тлі боротьби з комунізмом у Німеччині, могла входити в союз з большевиками. Але пропам'ятний день 17-го вересня 1939 року переконав нас, що ревеляційна вістка польської газети не була безпідставною.

А тим часом у повітрі з кожним днем дедалі більше пахло порохом. Після довших курсів підготови до повітряної і протигазової оборони, поляки влаштували нові курси; тим разом для власників і сторожів камениць. Часописи почали подавати список речей і харчів, в які треба себе забезпечити на випадок війни. Польська преса почала наraз підлабузнюватися до большевиків і Совєтського Союзу. Чимраз частіше поміщувала статті про СССР і життя в большевії, а статті ставали чимраз прихильніші для східніх сусідів. Поляки були переконані, що совєтська влада таки піде з Польщею і Англією проти німців.

Усі загально говорили про війну; казали, що вона неминуча. Ми, українці, раряче бажали собі війни, переконані, що тільки війна може змінити наш нестерпний стан. А втім, — так ми тоді арґументували — втратити ми не можемо нічого, а зискати можемо багато. „Хай буде і гірше, щоб тільки інакше!" Двадцять кілька років у польському ярмі просили ми Бога, щоб дав війну, надіючись, що вона принесе нам краще життя, а буфорна польська держава розвалиться. А тим часом польська преса дедалі більше й більше кокетувала СССР, царство жаху, голоду й нужди, та вибілювала все, що ще недавно зображувала в чорних кольорах.

У такій атмосфері закінчували ми шкільний рік у червні 1939 року. На останній пленарній конференції в гімназії хтось під кінець нарад півголосом сказав: „Хто знає, чи зійдемося ще тут після вакацій...!" Ці слова, кинені кимсь із поляків-учителів, здійснилися після двох місяців. Ми часто пізніше їх згадували. Роз'їздилися ми на вакації, непевні, що нам принесе завтрішній день і чи доведеться по вакаціях вернутися в школу.

Вакації 1939 року провів я в Карпатах у Головецьку. Було тут кілька родин курортників і вакаційний час минав нам приємно. Ми влаштовували часто прогулянки, вибиралися деколи й на кілька днів з хати. Особливо часто ходили ми на Маківку і Плішку (найвища гора біля Головецька). Востаннє вибралися ми на Маківку кілька тижнів перед вибухом війни. В нашому товаристві були дві пані німки і ми з ними, спинаючись на вершок Маківки, співали німецьку військову пісню „In der Heimat, in der Heimat", яку кожен із нас добре знав з часів Першої світової війни. Ніхто з нас і не подумав тоді, що за місяць ми почуємо її з уст німецьких вояків.

З панством Я. влаштували ми теж прогулянку до Плав'я і Хітара. В тих прикордонних селах особливо бешкетували польські прикордонники в час останньої пацифікації Бойківщини у зв'язку з подіями на Закарпатті. Цікаво було нам побачити ті місцевості, де так жорстоко розправлялися польські копісти з нашими селянами, а може й почути не одне із уст, що на власній шкурі пережили страхіття. Сподівався я, що зможу від тамошніх людей почути цікаві речі про те, що діялось у ті великі для нас дні по той бік Бескиду. І дійсно, з уст декана Ч. у Плав'ю і панства Й. у Хітарі наслухалися ми багато про звірства поляків. На приходстві в Хітарі познайомився я із старенькім о. Дмитром Йосифовичем, колись досить знаним поетом і письменником, що писав під

(Закінчення на стор. 4)

Мирослав Борисюк

„КОБЗАР" Т. ШЕВЧЕНКА У СВІТЛІ ЛІТЕРАТУРНОЇ КРИТИКИ

I.

На весні 1840 року в Петербурзі вийшла з друку невеличка книжка: „Кобзар" Т. Шевченка, яка відкрила нову добу в історії української літератури, в житті всього українського народу. Своєю творчістю Шевченко, після Котляревського, Квітки-Основ'яненка, Гулака-Артемовського та Метлинського, завершив процес встановлення нової української літератури й разом із тим почав нову епоху в її історії. Він творчо освоїв здобутки попередньої і сучасної йому української літератури, головно слов'янських народів, а також західньоевропейських, і як геніяльний поет і художник створив такі ідейно — мистецькі цінності, які спрямували не тільки літератури, а й всю українську культуру на шлях справжньої самостійної самобутности.

Маленька книжечка „Кобзар", що містила лише вісім поезій, була новим, вийнятковим явищем в українській літературі. Книжечка відкривалася малюнком поетового друга В. Штернберга: на призьбі сидить сліпий народний співець, грає на кобзі, а біля нього хлопчик-поводир. Це образ одного із цих мандрівних кобзарів, яких Шевченко чув не раз у своїх дитячих літах, які оспівували життя та долю свого народу, які для поета стали взірцем служіння словом своєму народові. В їхніх надхненних піснях-імпровізаціях химерно переплiталось героїчне минуле й гірке сучасне рідного краю — України.

Тим то вибір назви для цієї малої збірки поезій символізував носія рідної народної пісні, що була пов'язана із життям народу й явно віддзеркалювала всі прояви його життя, його думи й прагнення. Відчуваючи нерозривний зв'язок із народом, поет сміло брав із народної творчости ідеї, сюжети, образи, ритміку, все те, що від дитини протягом всього життя наслухався, всотував в свою душу, що відтак із тонким відчуттям автентичности переливав у вірші й альбоми. Це не було „використовування", властиве поетам-романтикам, що любувалися світом уяви та екзотикою чарів, повір'я або містерійних подій, це був зміст реальної народної творчости, що органічно впліталася в його власні думи й слова.

Прокладаючи нові шляхи в літературі, молодий поет підкреслював свої зв'язок з тими попередниками, що перші почали творити нову українську літературу. У 1838 році помер автор безсмертної „Енеїди", й під враженням цієї сумної події Шевченко пише елегію: „На вічну пам'ять Котляревському". До Котляревського звертається поет, як до батька, підкреслюючи цим спадкоємність літературних традицій. Його слова: „Будеш, Батьку, панувати, поки живуть люди, поки сонце з неба сяє, — Тебе не забудуть", тому що поет в „Енеїді" Котляревського бачив передусім патріотичний твір. Автор „Енеїди" Шевченко називає „кобзарем", тобто народним співцем. Високо оцінював Шевченко й першого прозаїка української літератури Г. Квітку-Основ'яненка, якого оспівав у вірші: „До Основ'яненка", висловлюючи, як і в елегії Котляревському, глибоку пошану, якого він називає „батьком", „голубом", „орлом сизим", закликаючи й дальше писати на історичні теми. Є. Гребінці присвятив свою найкращу алегоричну поему „Перебендя". Починаючи писати, Шевченко критично використовував позитивно багатий досвід своїх попередників і сучасників, якими являлися А. Метлинський та етнограф Максимович й його невідступний друг П. Куліш із своїми історичними романами.

(Продовження буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

СПРАВДІ, — ДЕ НАШІ ЛЮДИ?

На початку січня 1985 року в українській пресі появилась стаття — „Де наші люди?" відомого з цінних дописів інж. Олексія Пошиваника. Цим разом автор, виправдуючи „слабу приявність" на громадських імпрезах людей із центральних земель України, дає не тільки цікаву статистику українців в Чикаґо, але вказує як належало б посилити і поглибити людську базу з країнах поселення.

Подаючи в своїй точній аналізі католицькі, православні і євангельсько-баптистські парафії, він обрахував, що українські церкви Чикаґо мають разом 15,424 членів, а в процентовому відношенні 80 відсотків католиків, 16 % православних і 4% протестантів.

Шановний автор не додав, що коли приїхали ми до Чикаґо в 1949-50 роках ми вправді не застали стільки українських церков, але українські діти мали щоденну українську школу, не зважаючи на те що число наших висококваліфікованих професіоналістів (лікарів, адвокатів) не перевищувало 10 осіб. Сьогодні маємо у Чикаґо коло 170 лікарів, 180 інженерів, 70 адвокатів і 35 ветеринарних лікарів та необнятих статистикою багато промисловців, дві українські фінансові установи з приблизно 160 мільйонами дол. капіталу.

А тимчасом сьогодні наша щоденна українська школа при катедрі св. Отця Миколая має тільки 122 українських дітей і 65 чужинців.

Повертаючись до проблеми посилення і поглиблення в першу чергу людської бази, (яка без сумніву зміцнює матеріяльну базу), треба мати на увазі, як про те говорить О. Пошиваник: „Колись наші церкви були повні... тепер є більше похоронів чим християн" і дальше „треба розшукати людей, що відійшли і пригорнути їх назад до української церкви та своєї громади".

Існує в нас помилкове поняття, що ідейно та жертвенно в нашій громаді працюють лише ті, які родилися в Україні. Ми зразу засуджуємо нашу діяльність на невдачу, бо скорочуємо основну базу нашої діяльности. Ми повинні остаточно усвідомити собі, що переважаючу кількість нашої спільноти, родженої в країнах поселення, треба активізувати на їхнє місце в дальшому веденні нашої громади. Каже О. Пошиваник, що „на таке діло потрібно б створити всеукраїнський громадський комітет, комісію чи навіть гурток людей, які займалися б цією справою". Уже тепер маємо багато кваліфікованих сил, для яких не бачимо завдань у нашому суспільно-громадському житті, не збувшись традиційних метод багато з них відпихаємо від нашої громади. Чи не добра була концепція створення однодолярової річної вплати на фундацію СКВУ, як зовнішній вияв мірила скільки маємо в діяспорі українців? Хоч маємо довідник українського поселення, що нараховує в ЗСА 1,100,000 українців, в чому свідомих 500,000, членів в організаціях 150,000, то в кооперації в ЗСА є тільки 39 відсотків з тих 150,000 членів.

Шановний автор дає багато цінних завважень і порад яких засобів ужити щоб приєднати і зактивізувати відсталих від нашої спільноти громадян. Ця стаття, як рідко котра, коротко і акуратно трапляє в пекучу проблему нашого буття — цифрами і статистикою виявляє актуальний стан на прикладі Чикаґо. Статистичний облік у нас не розпрацьований і початки не тільки в Чикаґо, але на місцях в поодиноких українських осередках мусимо робити, а усвідомленням цієї важної проблеми повинні зайнятись усі крайові установи, включно зі СКВУ.

Приємно вітати людей, які аналізують наші національно-громадські питання на нових землях поселення.

Омелян Плешкевич

Чикаґо, Ілл.

ДО ГЕНЕЗИ ІМЕНИ „ТАРАС"

Подаю свій коментар на допис Ф. Лукіяновича „До уваги українiстам" („Свобода", ч. 7-ме 11-го січня ц.р. стор. 2, 8). Автор допису робить здогад, що ім'я „Тарас" не подибується у княжій добі, що в Україні воно появилося, мабуть, щойно в XVII - XVIII сторіччях, і що туди могли його занести турко-татари із тибетансько-непальських просторів.

Документальні дані показують дещо іншу картину. Правда, що в княжій добі „Тарасія" ще не бачимо, бо не маємо масових списків імен звичайних людей — а лише імена князів, митрополитів, деяких бояр та тисяцьких. Але документи показують, що ім'я „Тарасій" було вже досить поширене в Україні в середині XV сторіччя. Маю тут на увазі найдавніший в Україні Поминальник, виданий в оригіналі під заголовком „Древній помянникъ Киево-Печерской Лаври" в київському історичному журналі „Чтенія бъ Историческомъ Обществе Нестора Летописца", книга 6, відділ 3. Поминальник покриває роки 1483-1526. Він надрукований на 87 сторінках і містить кілька тисяч імен та біля сотні прізвищ.

У ньому ми знайшли згадку імени „Тарасій" 26 разів, (включаючи дві як „Тарас"). Всі ці Тарасії розділяються так: три особи були

(Закінчення на стор. 4)

Іванна Чорнобривець

ПОЕТ ЛІРИЧНОГО СМУТКУ І САТИРИЧНОЇ ГЛИБИНИ

(До 60-ліття смерти В. І. Самійленка та 120-ліття його народження)

VII.

Не можна ні в якій мірі рівняти гумор поета з зубоскальством чи пласкістю поверхово осміяних суспільних явищ. Тут треба шукати глибини споглядання навколишнього життя, віддзеркалення світогляду письменника, в якому бачимо основні елементи творчого „Я" Самійленка.

Треба зважити ще той момент, що гумористично-сатирична віршована ділянка була мало поширена на Україні. Епігони Котляревського не раз пробували цього жанру та не знайшлося відповідного таланту, крім хіба Руданського, Стороженка, Кропивницького, аж поки не з'явився на літературну арену В. Самійленко. На Заході ж в цей час великою популярністю втішалась спадщина П'єра Беранже (1780-1857). Його пісні-памфлети перекладали на українську мову Самійленко, а за ним ряд інших письменників: Хр. Алчевська, В. Щурат, М. Рильський, М. Терещенко. („Нащадки знатного роду", „Гроші", „Черви").

Вийняткову популярність в той час мала гумореска Самійленка „Ельдорадо". В ній поет змальовує далеку мітичну країну щастя, добробуту, багатства. Та це лише вдало підібраний прийом, щоб влучно поглумитися над російським царським самодержавством. Поруч райдужности опису „щасливої вільної країни" прозирала колонізаторська політика, визиск та гноблення багатьох народів, що потрапили в рабство Московської імперії.

Знову ж у вірші „Як то весело жить на Вкраїні" бачимо відсутність будь-яких свобод на Вкраїні під чоботом Москви. Ну і чим же відрізняються порядки та закони теперішнього комуністичного уряду від тих, що були в час Самійленка? Дійсно, з обуренням і „сміхом крізь сльози" можна й зараз твердити: „Що все під гнітом тяжким аж пищить. Як то весело на Вкраїні! Дуже весело жить!!!"

Самійленкова сатирична комедія на дві дії під назвою „У Гайханбея" малює ніби якусь фантастичну країну, що її називає „Норд-Остія". Догадуємось, що це лише тактичний прийом талановитого автора, який правдиво зображує жорстокість, самодурство, сваволю, злобні утиски, безконечне гноблення, карні процеси колонізатора України.

Дошкульний сатиричний дух поезій і сарказм, виявлений у них, зовсім не характеризують злобности письменникової вдачі, а є вони прямою реакцією на московську дійсність в Україні. Тож навіть суперлагідний характер нашого сатирика не витримує і нищить ворогів України дощенту своїм влучним словом, гострішим за меч і стріли.

Та болючим сумом відзиваються нотки сатири, коли Самійленкові доводиться висвітлювати занепад і дефекти українського національного життя. Він глибоко бачив корінь цих недоліків; він немов підглядав у саму душу своїх сучасників і будував їх сатиричними поезіями, напр. „На печі", „Патріота Іван", „Патріотична праця" та багато інших. Поет влучно характеризує запічний патріотизм, що обмежується гучними, тріскучими словами, бомбастичними гаслами і тікає від справжнього діла.

На таємних думках та на мріях палких
Я роботу народню обмежу,
Та зате ж для добра земляків дорогих
Я без мрій і хвилини не влежу.

Жаром сатири картає поет дрібну буденщину, громадську мізерію, заскорузлість.

Кожна піч українська — фортеця міцна:
Там на чатах лежать патріоти.

Свого гумористично-сатиричного жанру дотримувався Самійленко все життя. У творчості його знаходимо і прозові гумориски та фейлетони. Писав їх також і російською мовою: „Ведро воды", „Юбилей старушки", та інші.

Неперевершеного апогею досягнув наш сатирик своєю поемою „Гея". Створено її 1921 року, вже за часів панування на Україні большевицької влади. „Гея" це сполучення утопії з найгострішою сатирою на совєтські порядки в Україні. Перші три розділи описують марсіянина, який на летючій машині спустився з Марса на землю, свою сусідку, і знайомиться з її аборигенами, з їхньою мовою, звичаями, придивляється до порядків „розперезаної великої робочої республіки".

Невіджалувана шкода, що перші три розділи поеми загубилися у воєнній завірюсі. Останні два: четвертий і п'ятий дають багатющий матеріял до роздумів. Фантастичний елеминт, як і „Норд-Остії", є лише вдалим облямованням, а вся змістова основа дає згущений, сконцентрований реалістичний малюнок підсовєтської дійсности на Україні в роках 1919-1920.

Марсіянин побачив, яку біду приніс людям на землі комунізм. Хоч теоретично на Україні обіцяно новим режимом рай, та практично селянство опинилося в большевицькому пеклі. Робітникам же лише декляровано багато вигод, а насправді гість з Марсу побачив драконівські закони диктатури пролетаріяту над містом, міста над селом, опір селянства щодо реквізицій, продналогів, масово повстанські загони, лісові засідки тощо. Після докладного ознайомлення огірчений Марсіянин спішно подбав про поворотну дорогу. Наостанку прочитав гасло на великому полотнищі, яке красувалось, перетинаючи вгорі вулицю: „Хатинам спокій і війна палатам, несімо волю всім пролетаріятам!" І тут автор устами Марсіянина додає, що забули таке написати: „Ляшат, оньї сперанца вой к'єнтрате" — „Залиш надію, хто входить сюди". Напис над брамою, який побачив Данте, входячи до цекла.

Вся гумористична і сатирична спадщина Самійленка, без вийнятку, заторкує українську дійсність. („Щасливий день пана Ямайського", „Розмова", „З моїх пригод", „Про душі, про п'яти та про інші цікаві речі", „Бездимний тютюн", „Надзвичайна пригода з титулярним совітником") і багато інших.

(Продовження буде)

Послання

(Закінчення зі стор. 1)

КГБ арештували наших Владик: у Львові — митрополита Йосифа, єпископа Никиту Будку й єпископа Миколая Чернецького; у Станиславові; єпископа Григорія Хомишина і єпископа Івана Лятишевського. В тому часі большевики не зліквідували перемиської єпархії тільки тому, що Перемишль опинився в границях польської республіки. Щойно 21 вересня 1945 року вперше заарештовано перемиського єпископа Йосафата Коциловського, а другий раз 25 червня 1946 року ув'язнено й передано совєтам. Дня 26 червня того ж року ув'язнено перемиського єпископа помічника — Григорія Лакоту. Про ті переслідування Української Католицької Церкви пише Папа Пій XII, п'ятнуючи їх гострими словами: „Бо з великим смутком ми довідалися, що на теренах, недавно прилучених до Росії, найдорожчі наші брати і сини українського народу терплять тяжкі переслідування задля своєї вірности до Апостольського Престола; і не бракує таких, що всіма способами стараються відорвати їх від спільности Матери Церкви та привести проти їхньої волі й найсвятішого переконання до злуки з нез'єдиненими. І так духовенство українського обряду, як доносять у письмі зверненім до державної влади, жалується, що його Церква в Західній Україні, як вона сьогодні називається, опинилась в дуже трудних обставинах, тому що всіх єпископів і багатьох з їхніх священиків ув'язнено та рівночасно заборонено комунебудь приймитися заряду української Церкви".

„Знаємо теж, Достойні Брати, що ці трудності і прикрості оправдується, розуміється сповидно, політичними причинами. Цей спосіб поступування не новий; бо багато разів продовж століть вороти Церкви завзято та підступно обвинувачували католиків, начебто вони щось ділали проти держави, тому що не були б посміли явно признати, що вони ворожо наставлені проти релігії, та її одверто поборювали. Подібно як колись юдеї обвинувачували самого Божественного Спаса, перед римським намісником, кажучи: „Ми найшли, що цей ворохобить наш нарід і забороняє давати дань цісареві" (Лк 23,2). Але самі факти легко доказують, яка була причина тих переслідувань. Бо недавно вибраний Патріярх Олексій у своєму посланні до Української Церкви — явно захвалював і проповідував відступство від католицької Церкви. А ці утиски тим більше нас прибивають, Достойні Брати, що майже всі народи світу на урочистих зібраннях своїх висланників, ще тоді, коли шаліла великанська війна, між іншими заявили, ніколи не має бути підприйняти переслідування релігії". (Енцикліка "До всіх Східних Церков", 23 грудня 1945 року).

Ніхто з наших владик не підкорився ворогам Христа, за ними пішла велика частина священиків, монахів та мирян. Їхня відповідь сатані гомонить і досі по наших землях брязком кайдан, стогоном ув'язнених, тихою молитвою засланих по „ГУЛагах" і зітханнями тих, що в новітніх катакомбах мусять скриватися перед переслідуваннями атеїстичної, безбожної совєтської влади. Переслідування почате 11-го квітня 1945р. якого вершком був „Псевдо Синод" 8-10 вересня 1946 р. у Львові, що "воз'єднав" нашу Українську Католицьку Церкву з Російською православною, триває далі, спричинюючи великі жертви та втрати. Найбільш болячим є те, що не проповідується вірним Христове Євангеліє, та не всі мають доступ до Христових Тайн, головно в часі смерти.

Важко досвідчає нас Господь! Ми однак віримо, що ці переслідування, це проба вогню, в якому тільки твердий і шляхетний металь — золото та срібло — віра нашого народу випробується, ушляхетниться та вдосконалиться. (1. Кор. 3,13). Ця проба є на свідкування Христові серед цього грішного та безбожного роду. Наші землі стали місцем затяжної боротьби між Богом і силами темряви. Наш народ став Христовим воїном, щоб якраз перед тисячоліттям хрищення України засвідчити перед Богом свою вірність та приналежність до Христа. А тому, що Він запевнив нам перемогу словами „У світі страждатиме. Та бадьоріться! Я переміг світ" (Йо 16,33), наша перемога певна, хоч би й ціле пекло було проти нас! У цій боротьбі кожний з нас мусить брати участь, без огляду на місце де він знаходиться. Нас бо в'яже один Христовий дух, одне минуле, спільна кров та сильна любов до нашого краю й нашої Української Католицької Церкви. Рана одного з нас болить нас усіх, терпіння й заслуги наших страждаючих братів є нашими також. Ба що більше, тими стражданнями наших братів живе ціла Церква Христова, бо ми всі, поодинокі її члени, творимо її тіло. Тому так важним є це, щоб і кожний з нас брав участь у стражданнях наших братів.

Якже ж можемо брати участь, спитаєте? Подібно як і перші християни. Коли влада ув'язнила апостолів — вся Церква молилася за них. Молитва це могутня сила перед Господом Богом. Тож не вільно нам забути про неї як засіб допомоги нашим терплячим братам. Божого противника можемо прогнати з наших земель, за словами Христа: „Цей рід нічим не можна вигнати, тільки молитвою та постом" (Мр 9,29). За молитвою братів тужив наш незабутній ґеній Тарас Шевченко; про неї просив братів у тюрмі св. ап. Павло, щоб кріпили його молитвою, що Бог „дав мені сміливо возвішати тайну Євангелія, якого я посол у кайданах, щоб я говорив сміливо про нього, як повинен" (Еф. 6,19). „Бо ми боремось не проти тіла й крови, а проти начал, проти властей, проти правителів цього світу темряви" (Еф. 6,12). Проти нової безбожної науки, чи як її зве Папа Пій XI „звироднілої науки" (переверза доктріна), що бажає створити нову людину з її матеріяльними цілями, без Бога, без душі й спасіння, без любови, правди й без свободи. Пам'ятаймо, Браття й Сестри, що в нас є непереможний засіб, тобто усильна постійна молитва получена з вірою. Каже бо Христос до батька біснуватого хлопчини: „Все можливе тому, хто вірує" (Мр 9,23). Або на іншому місці: „І все, чого проситимете в молитві з вірою, одержите" (Мт 21,22).

Дальшою нашою зброєю проти забріханого ворога є правда. Жиймо правдою й даваймо свідоцтво правді, бо сам Бог є Правдою й вона є найкращою відсіччю на всяку ворожу лож. Голосімо також справедливість, але справедливість Христову, а не справедливість у визволенні від усяких суспільних лих, бо вони не є єдиним визволенням для людини. Кожен із нас повинен бути готовим іти й проповідувати Христа, Його Євангелію! Але скільки в нас є вишколених священиків, які готові були б посвятитися всеціло на службу Христові й проповідувати Його Євангелію в майбутній вільній Україні, коли в нас самих, тут у вільному світі на поселеннях бракує священиків? Тож звертаюся до Вас батьки не бороніть синам та дочкам вступати в ряди борців Христових, проповідників Його Божої Правди — Благовістя. Знаємо, що ми всі, а передусім наші брати на рідних землях потребують Христа, віри в нього, бо немає іншого спасіння тут на землі крім Нього й Його благодаті. Віра й надія на Нього — це зброя проти всіх спокус, проти підшептів диявола, проти податливости у формі компромісів, облудних діялогів, фальшивої мирної коегзистенції зі злом. Все це блудні вогники, які ведуть лише до згуби під видом можливості іншого спасіння поза Христом. Наш ворог воює неправдою, навчанням ложних філософів реформаторів, революціонерів та діялектиків. Ми ж воюймо словом Божим, що його нам постійно подає Церква Христова, жиймо ним та кріпімось, бо тільки в той спосіб перемога буде з нами.

Тому ми всі, з нагоди цієї пропам'ятної дати 11-го квітня 1945 року, враз з духом Папи Пія XII піднесімо поновно протест проти всіх насильств, що їх допустилась червона Москва на наших землях. Протестуймо проти переслідувань наших братів, священиків, монахів, монахинь та мирян. Ці переслідування не устали й не устають від початку червоної влади на наших землях аж по нинішній день. Вимагаймо волі нашій Церкві, включно зі звільненням усіх переслідуваних братів наших за їхню віру в Бога. Вимагаймо направи усіх шкод, звороту злобутків наших батьків. Взиваймо ввесь християнський світ призадуматися та послухати стогонів переслідуваних і мучених братів наших і перестаньмо бути байдужними на їхні страждання. Невже ж у XX-му сторіччі ми зі страху будемо казати, гріючись біля вогнища: „Не знаємо тих людей, не знаємо про що говорите?" (див. Мар. 14,68.71). Хай наша молитва стане усильнішою, наша віра й надія на поміч Божу сильнішою, щоб день тієї спасенної хвилини був уже близький. Щоб нашій хресній дорозі і Голготі був кінець, а до нас прийшов день Воскресіння, й щоб ми привітали початок нашого другого тисячоліття зі сходом нашого сонця волі!

Дано в Римі, в день Стрітення Господнього
дня 2/15-го лютого 1985 року.

† **Мирослав Іван Любачівський**
Верховний Архиєпископ і Митрополит

ПОШТОВА ДОСТАВА „СВОБОДИ"

Від половини грудня 1984 року редакція та адміністрація „Свободи" має щораз більше доказів та листів від читачів, що достава поштою дуже запізнюється, а то і поодинокі числа щоденника „Свободи" пропадають.

Хочемо з притиском ствердити, що спосіб видавання щоденника в нічому не змінився і так як в минулому кожне число друкується в ранніх годинах так, що після полудня є вже на станках і в книгарнях в Ню Йорку. Рівночасно для усіх передплатників доставляють наклад на пошту в Джерзі Ситі, яка міститься в найближчому сусідстві редакції та адміністрації при Монтгомері вул.

З уваги на те, що запізнення поштової достави „Свободи" є спричинене тільки поштовим урядом, головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис виготовив окреме письмо в цій справі, текст якого подаємо внизу.

Закликаємо наших передплатників витяти його і з відповідним супровідним письмом про погану доставу „Свободи" вислати до свого поштового уряду.

Чим більше таких листів дістануть місцеві поштові уряди, тим більша надія, що достава нашого щоденника буде краща.

TO WHOM IT MAY CONCERN:

March 1985

This is to certify that "Svoboda" Ukrainian Daily is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association and is delivered to the Main Post Office, Jersey City, N. J. 07302 on a daily basis prior to 4 p.m.

In the event that this newspaper is being irregularly delivered to you, kindly inform your local post office of your dissatisfaction and that you will seek to remedy the situation.

John O. Flis
Supreme President

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Австралії Билл Гайден, який раніше запевняв, на підставі розмови з в'єтнамськими офіційними особами в Ганої, що в'єтнамські вояки не переходять таїляндського кордону, дуже розчарований поведінкою в'єтнамців і інформаціями, що вони таки нарушили камбоджсько-таїляндський кордон, помимо їхніх запевнень, про щось протилежне. Така подвійна мораль, на думку Гайдена, вказує на приховані цілі в'єтнамських комуністів.

Відзначили День Української Незалежности

У неділю, 20-го січня ц.р. о. Іван Наконечний, настоятель церкви Святого Вознесіння в Мейплвуді, Н. Дж., відправив благодарственний Молебень за український народ у краю і на чужині, за український уряд в екзилі і за всіх тих, що в умовах жорстокої злочиної окупації на рідних землях перебувають у тюрмах, канцтаборах, психушках чи на засланні та вмирають у тяжких муках, спричинених совєтським режимом. Хоч цього дня падав сніг і був великий холод люди прийшли до Божого Храму. Після Св. Літургії було врочисто промовою, присвяченою дню 22-го січня, відзначено Січневі Роковини. У відправленні Молебня брав участь церковний хор під дириґуванням Л. Харченка з солісткою Раїсою Дідов і з двома вівтарними хлопцями. Стійку з українським національним прапором тримало товариство Прихильників ДЦ УНР. На прохання товариства було проведено збірку на цілі ДЦ УНР. Ця збірка в цій громаді проводиться вже понад 25 років і це вже ввійшло у традицію і обов'язок всієї Свято-Вознесенської громади.

15-го січня настоятель церкви о. І. Наконений з частиною парафіяльного уряду і окремих парафіян взяли участь у підписанні посадником Мейплвуду проклямації про встановлення дня 22-го січня Днем Української Незалежности, а 22-го січня на ратуші міст Мейплвуду, Ірвінґтону, Нюарку та Байону поруч зоряноамериканського повівали українські прапори. Ці прапори повівали і при вході до церкви Св. Вознесіння, при вході до будинку священика, які і окремих парафіян Свято-Вознесенської громади.

У неділю, 20-го січня, в залі Українського Народного Дому Ірвінґтону, Н. Дж., відбувся святочний концерт, присвячений 67-річчя проголошення самостійної Української Народної Республіки. Американський гимн заграв на піяно Іван Череуга з церкви Св. Вознесіння, а відкрив концерт голова відділу УККА інж. М. Семанишин. А. Кейбіда відчитав проклямацію Українського Дня, що його проголосив губернатор стейту Ню Джерзі Томас Кейн. Було зачитано також проклямацію Українського Дня мейора Ірвінґтону. Святочну промову виголосив ред. І. Длябога.

В мистецькій частині абсольвентка Джуліярд консерваторії, солістка хору церкви Св. Вознесіння Мейплвуду Раїса Дідов з великим успіхом виконала дві пісні „Мені однаково" муз. М. Лисенко, сл. Г. Шевченка, „Не шкодую за літами" муз. Г. Китастого, сл. О. Підсухи, „Києве мій" муз. О. Шамо, сл. Д. Луценка „Приплинь, приплинь" з опери „Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського.

Монтаж з поезій О. Олеся, Ярославенка, Б. Лепкого, Л. Ромен, І. Савицької, О. Лятуринської, М. Щербака з художньою майстерністю виконала Студія Мистецького Слова під керівництвом Лідії Крушельницької. Концерт закінчено відспіванням українського гимну.

В день Водохреща, тобто в суботу, 19-го січня, після освячення води всі парафіяни на чолі з священиком, хором, вівтарними хлопцями з хоругвами, іконами та прапорами, що нагадувало церемонію, що відбувалась на річках в день цього свята на Україні, вийшли на двір, де було посвячено великий льодовий хрест, який зроблено напередодні цього великого свята Богоявлення Господнього. Цей льодовий хрест, який ставиться ось уже довгі роки, оглядають сотні людей, що проїжджають цією рухливою вулицею, Ірвінґтон авеню, фотографуючи його. Такі знімки недавно появились в часописах Ірвінґтону, Савт Оранджу й в інших американських часописах. Традиція з рідних земель в українській православній церкві Святого Вознесіння не переводиться і це особливо завдяки нашій невсипущій молоді при церкви — Українській Православній Лізі, очолювання якої належить настоятелю церкви о. І. Наконечному і дорадниці Ліги, солістці хору Раїсі Дідов. За їхньою безпосередньою участю переводяться різні імпрези, збірки як, наприклад, на голодуючих дітей в Етіопії. Наша молодь з року в рік відзначає річницю і вшановує пам'ять 7-ми мільйонів жертв українського народу в 1932-33 роках. З них — тобто старшого і молодшого відділів Української Православної Ліги, слід брати приклад, щоб зберегти наші крайові традиції. Керівникам цих відділів належиться найсердечніша подяка.

В неділю, 27-го січня, напередодні Крутянської трагедії (Крути - 29 січня) при великій кількості парафіян і гостей о. Наконечний з участю хору та вівтарних хлопців відслужив урочисту Панахиду за жорстоко замучених 29-го січня 1918 року 300 студентів військово-академічних шкіл, які в обороні Києва віддали своє життя. Перед Панахидою о. Іван промовив слово, присвячене героям Крут. Стійку з прапорами несли А. Кузик і О. Дубас. Відспівано „Вічная Пам'ять".

Після Панахиди в парафіяльний залі перед початком Загальних зборів парафіяни вшанували пам'ять „Героїв Крут" хвилиною мовчанки.

К. Степовий

У ПЕРШУ ДУЖЕ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п.

ІВАНА ВАНЬКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

20-го березня 1985 р. в церквах:
Успення Матері Божої у Байоні, Н. Дж.
і 20-го березня 1985 р. у Фініксі, Арізона

Про молитви за спокій душі Покійного просять:
АННА — дружина
МАРІЯН з родиною — син
ЛЮБА з родиною — донька

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА, ТАТА, ЗЯТЯ, ШВАҐРА І СВАТА

сл. п. інж.

Ярослава Мартинюка

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в неділю, 10-го березня 1985 р., о год. 9-ій ранку, в церкві св. Івана в Віпані, Н. Дж.;
в суботу, 16-го березня 1985 р., о год. 6:15 ранку, в церкві св. Миколая в Пассейку, Н. Дж.
і в неділю, 24-го березня 1985 р., о год. 10:15 ранку, в церкві св. Михаїла в Ню Гейвені, Конн.

Просимо Рідних, Приятелів і Знайомих про молитви.

Дружина — МАРІЙКА з донями:
НЕОНІЛЕЮ, ЗІРКОЮ
І ЛАРИСОЮ з мужем ЯРОПОЛКОМ

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ СССР Андрей Громико тепло привітав французьку делеґацію в Москві на чолі з Роналдом Думасо, міністром для зовнішніх зв'язків, яка мала розпочати розмови про загальну політичну ситуацію і зменшення нуклеарної зброї у пов'язанні з женевськими переговорами. Очевидно, тепер, коли помер генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Константин Черненко і у А. Ґромика, як то кажуть „повні руки праці", розмови з французами мабуть перекладуть на пізніший час.

КОЛИШНІЙ ЧЛЕН совєтської місії в Північній комуністичній Кореї Василій Матузок, який перебуває тепер на статусі політичного втікача в ЗСА, заявив кореспондентам, що уряд Північної Кореї говорить те у міжнародних організаціях, що йому підказує Москва за посередництвом совєтської амбасади. Матузок вважає, що комуністична Корея повністю залежна від совєтських достав, не тільки зброї, але також інших продуктів і тому вона мусить іти по визначеній у Москві політичній лінії у міжнародній політиці. В. Матузок, як відомо, перейшов демаркаційну лінію, яка розділяє дві Кореї, під „акомпаньямент" кулеметного вогню. Під час перестрілки між північними і південними корейцями в листопаді минулого року загинуло чотири корейські вояки, і один американський був поранений. Матузок належав до щасливців, бо він з цього випадку вийшов цілий і не був навіть поранений.

ПРЕЗИДЕНТ ГРЕЦІЇ Константін Караманліс зрезиґнував із свого посту у висліді непорозумінь між ним і прем'єр-міністром Андреасом Папандреу. 78-річний Караманліс був одним з тих грецьких політиків, які 11 років тому привернули демократичну систему в Греції, відновивши членство Греції не тільки у Північно-Атлантійському Оборонному Союзі (НАТО), але також в Европейському економічному ринку та інших міжнародних установах. А. Папендреу відмовився підтримувати Караманліса на перевибір і підтримав іншого, більш лівого кандидата на президента.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ЛЮДМИЛИ РУБЕЛЬ

з дому Хоміч

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у вівторок, 19-го березня 1985 р., о год. 7-ій рано в українській католицькій церкві св. Миколая
при 24-ій і Попляр вулицях у Філядельфії, Па.

Просять про молитви за спокій Душі Покійної
дочка — ЄВГЕНІЯ з чоловіком
АЛЕКСАНДРОМ ХАРКІВ
внук — АНТОНІЙ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла у Вічність 8 лютого 1985 р.
наша Дорога МАМА, БАБУНЯ І ТЕЩА

бл. п.

ЛЮДМИЛА РУБЕЛЬ

з дому Хоміч

Цією дорогою складаємо найсердечнішу подяку Всечеснішому о. крил. Томі Барилякові за часті відвідини Покійної вдома і в шпиталі та за достойне переведення похоронних обрядів. Сердечно дякуємо Родині, Приятелям і Знайомим за вислови співчуття особисто, листовно чи телефонічно, за квіти, пожертви на Св. Літургії та на добродійні цілі — Фонд Допомоги Українським Воєнним Інвалідам.

Пожертви на СВЯТІ ЛІТУРГІЇ зложили: Марійська Дружина Пань, Союз Українок — Відділ 10, М. і С. Артимів, Б. і Х. Бариляк, О. Гайдучок, М. Гевко, Л. і Б. Гевко, М. і Т. Ганушевські, д-р М. і Н. Яремчишини, С. і Л. Іваш, А. Кос, А. і С. Козак, Ю. і А. Конотопські, К. і Т. Козбур, М. Княжинська, І. Левицький, Ю. і Г. Левицькі, О. і О. Левицькі, М. і І. Ліщинські, Х. і Ю. Масюк, Я. і І. Масюк, М. Мерчинська, інж. М. і М. Романець, Я. і С. Рубель, Є. Парахоняк, П. Скочиляс, д-р Б. і Л. Сілецькі, С. і М. Чорний, М. і Г. Утриско.

На ЦЕРКВУ в ЛЮРДІ зложили: А. Заброцька і І. Кріль.

На ФОНД УКРАЇНСЬКИХ ВОЄННИХ ІНВАЛІДІВ зложили: М. Турчин — $10.00, д-р Б. і Л. Сілецькі — $10.00, О. і І. Микитин — $10.00, М. і М. Глушок — $10.00, І. і Д. Сеник — $20.00, Ю. і І. Охримовичі — $25.00, М. Сеник — $10.00, Г. Сиротюк — $20.00, Родина Макух — $10.00, М. і С. Артимів — $15.00, Т. і К. Козбур — $25.00, М. і С. Чорний — $20.00, Ю. і А. Конотопські — $15.00, М. Микитка — $10.00, М. і В. Кавка — $15.00, І. Сигалів — $25.00, Я. і Т. Турянські — $25.00, мґр. І. Лісинецька — $20.00, М. Гевко — $10.00, М. Княжинська — $10.00, Я. і С. Рубель — $50.00, Р. і Т. Певицькі — $25.00, В. і З. Бернацькі — Порей — $20.00, Н. Н. — $5.00, А. і Є. Харків — $100.00

Хай Всевишній Господь винагородить Вас всіх сторицею.

ЄВГЕНІЯ — дочка з чоловіком
АЛЕКСАНДРОМ
І АНТОНІЙ — внук

У глибокому смутку ділимося болючою вісткою з Родиною, Друзями і Знайомими, що 10-го березня 1985 р. упокоївся в Бозі, проживши 87 років, род. в Долині, Зах. Україна
наш Незабутньої Пам'яті

бл. п.

ІВАН ВИННИК

старшина Армії УНР і учасник Визвольних Змагань та кол. член УВО і ОУН, довголітній працівник надлісництва у Сколім і Синевідську Вижнім.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — у вівторок, 12-го березня 1985 р. з ПАНАХИДОЮ — о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Riverdale Funeral Home, 5044 Broadway 214 вулиця, Бронкс, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 13-го березня 1985 р. із того ж заведення, о год. 9-ій ранку до місцевої церкви Покров Пресвятої Діви Марії у Бронксі, Н. Й., а відтак на Holy Cross Cemetery, N. Arlington, N.J.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Безмірним горем прибиті:

донька — ОКСАНА МИСЬКІВ з мужем ВОЛОДИМИРОМ
син — ОСТАП з дружиною БОГДАННОЮ
внуки:
ПЕТРО МИСЬКІВ з дружиною ҐЕНЕЮ
РОКСОЛЯНА ГІЛЬ з мужем МИРОСЛАВОМ
НАДЯ МЕРЕКОЛЬ з мужем ПАВЛОМ
ВОЛОДИМИР МИСЬКІВ
ХРИСТЯ І МИХАЙЛО ВИННИК
братанок — РОМАН ВИННИК з дружиною ОРИСЕЮ
шваґрова — ЮЛІЯ РУДНИЦЬКА з родиною
правнуки — СТЕФАН, РЕНЯ І ГРИГОРІЙ
та ближча і дальша Родина в Америці, Канаді і на Україні

...ори Товариства Українсько-Американськ..х Горожан у Філядельфії

У неділю, 10-... ...ютого ц.р., у Філядельфі... у власній залі, відбулися Річні загальні збори найстаршої суспільно-громадської організації Товариства Українсько-Американських Горожан.

Збори відкрив голова Михайло Киндус, який у своєму короткому слові привітав членів і відчитав порядок нарад, який прийнято одноголосно. Вибрано Президію зборів в такому складі: інж. Михайло Нич, предсідник, і Володимир Кеба, секретар. На внесок Івана Хитрука вибрано Виборчу комісію, до якої увійшли Петро Мотрук, Петро Викарчук, Ярослав Микієвич, Марія Захарко і Володимир Дикан. Інж. М. Нич, як предсідник зборів попросив вшанувати вставанням і однохвилинною мовчанкою пам'ять тих членів, які відійшли у вічність.

Опісля були звіти членів Екзекутиви, членів Дирекції і Контрольної комісії. Голова товариства М.Киндус у своєму звіті сказав, що мимо різних непредбачених справ, зв'язаних із вдержанням цього клюбу, він старався вив'язатись із свого нелегкого завдання. Голова поінформував членів про успішне відзначення 75-річчя нашого товариства і подякував всім тим членам, які допомогли своєю працею святково відзначити цей ювілей організації в нашій філядельфійській українській громаді. Підкреслив у своєму звіті, що наша філядельфійська громада своєю присутністю на ювілейному бенкеті причинилась у великій мірі до успішного відзначення нашої організації. Також поінформував членів про фінансово-господарські справи, які, на його думку, покращали в минулому році. Уважає, що спортова активність наших молодих членів, які є зорганізовані в ланці копаного м'яча, є дуже важлива для нашого товариства.

Ми є спонзором жіночої і чоловічої дружини „Леви", які змагаються за кращі місця у своїй лізі. Їхня активність в нашому товаристві має велике значення в житті нашої організації.

Фінансовий секретар Ярослав Гречка, мол., відчитав фінансове звідомлення за минулий рік і ствердив, що наша фінансова господарка є краща, як в минулому році. Збільшились обороти і тим самим ми мали можливість і спроможність полагодити деякі важні фінансови справи. Скарбник Михайло Музичка у своєму звіті сказав, що старався виконувати довірену йому працю якнайкраще. Директор П. Викарчук інформував членів про успіхи „Левів", як також про нові ланки копаного м'яча. Звітували про свою виконану працю Ярослав Гречка, ст., І. Хитрук, В. Кеба.

Опісля була дискусія над звітами, в якій були порушені справи, що відносилися до господарки клюбу, в якій взяли участь Микола Ящук, Стах Максимюк, Я. Лебідь, мол., Лев Галас, Кляра Хомин і інші члени. За Контрольну комісію звітував мґр Володимир Яців, який сказав, що Контрольна комісія, в складі: В. Яців, Стах Максимюк і Микола Ящун, перевела контролю книговедення, як також господарки товариства і ствердила, що минулий рік був на багато разів кращий під фінансовим оглядом, як попередні роки, тому нам треба працювати в тім напрямку, щоб збільшити наші приходи, щоб наше товариство було спроможне дальше продовжувати суспільно-громадську працю для добра нашої української спільноти.

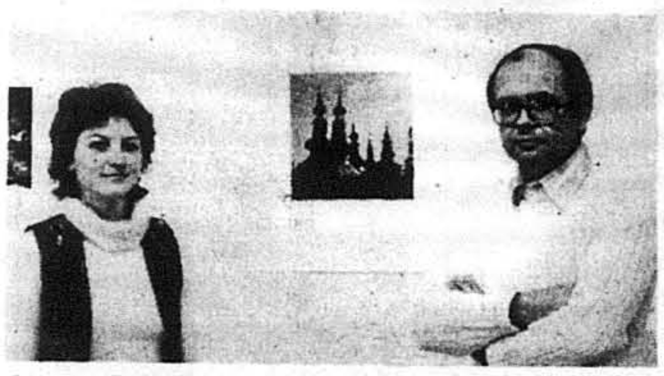
Секретар Виборчої комісії Я.Мікієвич відчитав листу кандидатів до Екзекутиви, Дирекції і Контрольної комісії, яку по акцептуванні кандидатами прийнято одноголосно.

Предсідник зборів інж. М. Нич попросив до слова переобраного голову М. Киндуса, який подякував за довір'я до нього, сказав, що буде працювати для добра товариства, звернувся до всіх членів Управи і до членства, щоб вони спільно всі допомогли йому в праці, яка буде в користь членства і української громади.

В. Яців

Розстріляна архітектура

(Болючий спогад, що його повинні всі побачити)

Одарка Фіґлюс з директором Інституту в Чикаґо О. Коверком під час виставки.

Рухливий Інститут Українського Модерного Мистецтва в Чикаґо, що в ньому проходять раз-по-разу довше триваючі виставки малярства, скульптури або фотографіки з різних ділянок, який вікендами влаштовує цікаві й цінні літературні чи музичні вечори, тим разом запрезентував численній публіці виставку, яка, можна сказати, наглядно говорить по нищителів нашої прекрасної Лемківщини. А дійшло до цього зовсім нежданно.

Молода й цікава Одарка Фіґлюс мала змогу без перешкод переїхати від села до села, поробити прозірки та тут же їх викликати. З них вона поробила побільшені фотографії та в гарному оформленні подала їх глядачам по своєму повороті до ЗСА. Сама вона своїми спостереженнями й описами може кожного зворушити, а її любов до рідної землі, насильно відібраної наїзниками, можна подивляти.

Фотографії-картини охоплюють церкви, хати, каплички, як також світлини із Сяніцького Заповідника. Із деяких церков є по дві, а то й по три світлини, а це із-за браку доступу почерез гущавину кущів чи дерев. З почуттям мистецької композиції Одарка підхоплювала теж вершки копул церков з їх чудовими легкими орнаментами хрестів, які виявляють мистецтво душ і багатство талантів наших будівничих.

І ось перед нами церква в селі Бодаки з 1840 року. Бачимо гарне фото церкви села Пантна (1916 рік) з Маластівської гори. З цієї гори також вид на давнє, військове цвинтарище з прекрасно різьбленими, дерев'яними хрестами. Церква села Лютовиська (1898 рік) вся з кедрини, страшенно знищена. Бляшаний дах — одна іржа. Хрест із головної бані валяється десь у траві. Храм без вікон, усе розлітається; низ церкви на зруби та кремезний кедровий підвал, з якого підбирали матеріял на костьол. До цієї церкви Одарка влазила дірою в стіні. Внутрі порожньо, нема іконостасу. На долівці декілька місць із ватри та пляшки з пива. Команьча, церква з 1676 року. Церква цікава рівними банями в одному ряді. Церква села Берест, біля Криниці, з 1842 року. Всередині гарно відновлена, є іконостас і вишивки, вішали дзвони, тимчасово назовні. Церква села Святкова (1712 рік), стоїть тільки сам „бабинець". Дальші частини валяються по полі, без іконостасу. Церква села Квітонь (XVII століття), прекрасна, виглядає вдержана. Церква села Дальова (XVIII століття) дуже знищена. Копула із прекрасним легким орнаментом хреста. Все поржавіле, без вікон та іконостасу. На зовні церкви напис польською мовою, що говорить сам за себе: „Так заховуєми памйонтке 18-го стулєця". — Церква села Туринсько з 1803 року страшенно знищена, а найбільше дерев'яна дзвіниця. Церква села Крампна 1778 року. З її одного боку видніє велика кам'яна різьба св. чудотворця Миколая. В селі Бортне церква (XVIII століття) зберігається у формі музею. Церкву в селі Ганьчова (1716 рік) віддали лемкам, але всі родини мусіли „перейти" на православ'я. У Мохначці церква з 1843 року перероблена на костьол. Іконостас розібраний, а ікони з нього пересунено під стіни. Тилич — церква з 1743 року. Церква села Репедь дещо відновлена, але дзвіниця дуже знищена. Вона теж без головної копули. Церква в селі Андрівці з раннього XVIII століття виглядає гарно і назовні не знищена. Церква села Грозьова вивезена до етнографічного музею в Сяноку. Вона цікава своєю будовою, бо в горі церква має два підтіння (бальккони) для людей. Її можна зарахувати до стилю бойківських церков. Сквіртне — церква з 1837 року. Ключі має священик в місті. Висова, церква з 1779 року з дивною конструкцією „бабинця", який горою, під копулою назовні має чотири годинники. На кожному боці по одному і на кожному з них видніє інакша година. Церква в селі Вислік Великий з 1820 року. З цієї парафії вивезено 100 родин лемків, а тільки сім родин залишилося в селі. Село Климківка мало церкву з 1870 року, що низом була мурована й нагадувала середновічну фортецю, з п'ятьма копулами вгорі. Все тепер у ній криве, похиле, на одній копулі нема вже хреста. Є ще й інші церкви.

Біля Команчі шукала Одарка за групою стилевих лемківських будинків. Їх вже не було, „їх розібрали", — як казали люди, „бо забагато прогульковців хотіло їх оглядати".

Був серпень місяць. Падали сірі дощі, наче всі гори плакали за людьми тихими, добрими, що їх так жорстоко доля відірвала з їхніх прадідівських земель. Тільки в однім селі самітні господарі-лемки запросили в хату Одарку. В бесіди запиталася Одарка їх, чому вони обоє повернулися. Господар на це відповів: „Там земля багатша, але тут душа багатша!"

Позбирала Одарка чудові знімки з нечисленних та оголених придорожніх капличок. В одній з них часом служиться Служба Божа, а місця у каплиці на шість-сім осіб.

Привезла Одарка фота з Бойківщини. Вона заглядала до церкви в Гошові біля Лютовиська. Славного Гошова нема тепер, дарма шукати когось, що вияснив би дещо, нема живої душі. Схопила вона ще церкву в Смільнику з 1790 року та церкву в Гладишеві з 1858 року.

Даремно тут описувати, яку велику користь виносить молода людина з такої поїздки, коли хоче пізнати минуле свого народу. Це може відчути тільки той, хто з Одаркою говорив. Всі міста нашого поселення повинні мати цю виставку в себе. Вона глибоко западає в серце і вчить без книжки, як жорстоко поступали наші найближчі сусіди з нашою чудовою прабатьківською Лемківщиною.

Марія Гарасовська-Дачишин

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

ВІДБИВАНКАРІ УСВТ „Ч. СІЧ" — ДРУГИМИ В ТУРНІРІ ЮСВБА

У неділю, 3-го лютого ц.р., чоловіча дружина „Ч. Січі" взяла участь в черговому турнірі Відбиванкової асоціяції ЗСА, який цим разом пройшов в місті Воррені, Ню Джерзі. Із 10-ти зголошених кращих клюбів другого району ЮСВБА (Гарден-Емпаєр) вісім побороли засніжені шляхи й дороги, які змагалися на початку в двох підгрупах по 4 дружини в кожній і традиційно по їх закінченні, цим разом в дещо поширеному „плей оф," від чвертьфіналу починаючи.

В своїй підгрупі „Ч. Січ" перемогла: Воррен В. К. 15:8, 15:9, Савт Рівер БВК (білоруси) 15:12, 15:12, програли з „Гайтставн" В. К. 7:15, 14:16 і зайняла перше місце.

В чвертьфіналі українські відбиванкарі елімінували сильний клюб „Сіне Номіне" 15:13, 10:15, 15:13, а дальше у півфіналі „Гайтставн" В. К. 15:8, 15:12.

У фіналі „Січовики" сподівано зустрінули свого найсильнішого конкурента, яким є відомий в Америці відбиванковий клюб „Бака", учасник численних турнірів, в яких у великій більшості здобув лаври першуна. Для „Січовиків" звітовий турнір був другим в сезоні і це можна було завважити в змаганнях між цими фіналістами турніру. В першому сеті „Ч. Січ" була вповні рівнорядним суперником „Бака" і навіть вела напочатку 6:3, пізніше 13:9, але досконаліша зіграність і краща фізична кондиція остаточно причинилися до перемоги „Бака" 15:13. Ці два основні чинники особливо були помітні в останньому сеті турніру, в якому „Бака" вже домінувала і виграла переконливим вислідком 14:4. Здобуте друге місце в цьому турнірі українськими відбиванкарями треба уважати за поважний успіх. Коли взяти до уваги, що в складі „Ч. Січі", крім досвідчених „ветеранів" Нестора Паславського і Юрія Темницького, виступають молоді таланти — Павло Гунчак, Леонід Гайдучок, Андрій Голинський, Марко Ходновський, Ігор Костецький, Олександер Богатюк, то ця дружина при дальшому серйозному ставленні до цього спорту має світле майбутнє.

На жаль, доводиться відмітити, що обидві, жіноча й чоловіча дружини УСВТ „Ч. Січ", під сучасну пору єдині в ЗСА поширюють українське ім'я між сотнями дружин відбиванкових клюбів університетів, що виступають в рамках Відбиванкової асоціяції ЗСА. Прикро, але правдиво. А школа. В зустрічах з численними клюбами в першенствах ЮСВБА „Січовики" зустрічають цілий ряд українських змагунів, що виступають чомусь в чужих складах. Чому цими змагунами не поцікавляться наші спортові і молодечі організації? Обов'язком цих змагунів є теж шукати собі місця в цих організаціях, або створити самим дружину і репрезентувати українців в цій ділянці спорту, замість „потопати" у чужому морі.

УСВТ „Ч. Січ" — Саммит В. К. „А" 3:0 (15:5, 15:9, 15:5)

В чергових першенських змаганнях Жіночої Відбиванкової Ліґи Ню Джерзі „А" Дивізії, що відбулися в четвер увечорі, 31-го січня ц.р., „Ч. Січ" здобула чергову перемогу, цим разом з клюбом „Саммит" „А" вислідом 3:0 сетів. Не зважаючи на ослаблений склад, в якому бракувало чолової стиначки С. Кузинської, що лікує контузію ноги, українки домінували в звітових змаганнях і своєю перемогою зміцнили одну із чолових позицій в показнику табелі ігор, яку вони займають разом з клюбом „Мейплс" „А".

Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: С. Гейлі-Моравська, П. Малоні, С. Лопатовська, Л. Тицька, Н. Моравська, С. Візута.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Десятки найкращих спортовців України в 1984 році

Київська „Спортивна Газета" подала список найкращої десятки спортовців України за 1984 рік, до якої ввійшли змагуни й змагунки з різних ділянок спорту: Олександер Батюк (з Ченігова), лещатар, Сергій і Анатолій Бєлоглазові (Київ), борці вільного стилю, Олександер Білявський (Львів) шахіст, Сергій Бубка (Донецьке), легкоатлет в скоку з жердкою, Олександер Зинов'єв (Харків) наколесництво, Юрій Ковшов (Київська область) кінний спорт, Геннадій Литовченко (Дніпропетровське) копаний м'яч, Стапан Марцинків (Львів) гімнастика, Лідія Семенова (Київ) шахістка, Юрій Сєдих (Київ) легкоатлет в меті молота.

ГАКІВКА

Київський „Сокіл" відбув турне у Фінляндії

Відома гаківкова дружина з Києва „Сокіл" відбула турне у Фінляндії, в часі якого в чотирох зустрічах здобула чотири перемоги з такими гаківковими клюбами: Тампере „Ілвс" 4:2, Лаппеенранта „Сайпа" 6:3, Тампере „Таппара" 11:3 і Оулу „Кирпет" 8:3.

Ручний м'яч

Київська жіноча дружина ручного м'яча (гендоболу) „Спартак" в змаганнях за чашу чемпіонів Европи елімінувала дружину з Данії „Гельсінгер" у двох зустрічах в Києві і Данії.

(ОТ)

Напередодні...

(Закінчення зі стор. 2)

псевдонімом Василь Ріленко й Орест Дубенський. Любувався я великою гостинністю панства Т. (дочка поета вийшла заміж за Теодоровича), а ще більше патріярхальним виглядом хворого письменника, його довгою, сивою бородою, любою розмовою з ним і його гарною, чистою літературною мовою. Лежав він у ліжку й кінчив своє трудяще життя. Забутий, молодшому поколінню навіть з імени невідомий, застиг він на початку 1942 року у своїй пустці, у Хітарі. Свій психічний стан у Хітарі змалював поет у вірші „Гості", з якого зацитую один уривок:

Отак сиджу я на селі,
Беру книжки, — все ті самі;
Читаю тисячу раз одно,
Що вивчив наізуст давно.
Все та ж бездушна
мертвота
І та ж нудьга, тупа, пуста.
Життя пливе без мрій,
без дум;
Снує в умі порожній сум
Те павутиння самоти,
В якім живцем згибаєш ти,
Як муха. Твій павук повзе,
Довбе вже мозок,
кровцю ссе.

У Плав'ю півтора місяця сиділи прикордонники, катували людей і нищили наше культурне життя. Чимало селян ще лежали хворі від побоїв і ран.

Супроти напруженої політичної ситуації староство в Стрию не дало українцям дозволу відбути в серпні 1939 року паломництво на Маківку. Власник Маківки, Ґредель, пішов на руку польській владі і казав довкола стрілецьких могил на Маківці засадити кількасот маленьких смерічок. За знищення кожної смерічки передбачувано кару 5-10 злотих, отже, Товариство Охорони Могил у Сколім мусіло б заплатити великі гроші на випадок знищення тих смерічок. А були вони так густо засаджені, що було неможливо, щоб більша кількість людей пройшла туди, не знищивши їх.

Не зважаючи на ті всі заходи, польська влада в день перед роковинами бою на Маківці прислала до Головецька цілу роту поліції і відділ КОП-у.

До генези...

(Закінчення зі стор. 2)

монахами (іноками); чотири належали до родичів тодішніх „панів", тобто давньої української шляхти; один був родичем князя Константина Івановича Острозького; а один (монах Тарасій) був родичем Іосафа митрополіта Києвского и всея Роуси". Решта „Тарасіїв" — це померші родичі дещо багатших людей того часу з Київщини, Волині, Галичини та Білорусі. Перші п'ять Тарасіїв є записані в Поминальник ще перед 1498 роком, а їх життя, очевидно, йде назад ще в 1450 роки, і раніше.

Біографія Тараса Шевченка теж вказує нам дещо про походження імени „Тарасій". Шевченко родився (за новим стилем) 9-го березня. У церковних святцях в цей день припадає згадка про „святого Тарасія, архиєпископа царгородського". Оце так наш Шевченко став Тарасом. За традицією, згаданий царгородський архиєпископ в час своєї хіротонізації мусів прийняти собі ім'я якогось попереднього канонізованого святого або угодника. А таким власне був „святий мученик Тарасій", ім'я якого поминається 20-го червня. Хто був „мученик Тарасій" — треба шукати в „житіях".

При нагоді, кілька слів про близьке нам ім'я „Богдан". В Поминальнику (роки 1483-1526) це ім'я згадується вісім разів. Ці „Богдани" розподіляються так: 1 — „слуга" пана Мишка Павловича; 1 — священик; 1 — „пан"; 1 — „крилошанин"; 1 — родич київського воєводи Романа Єлизаровича; 1 — князь (Богдан Василійович, правдоподібно, дрібний князь з Волині); 1 — Богдан Митькович, родом із Путивля, що приїхав до Києва, щоб вписати своїх родичів для поминів в Лаврі; та один Богдан, що не мав жадного титулу. З цього видно, що Богдани були в Україні ще якихсь 200 років перед Богданом Хмельницьким.

Щодо імени „Ольга" — то в Поминальнику воно зовсім не згадується, бо княгиня Ольга в згаданих роках ще не була канонізована.

Ол. Стовба
Парма, Огайо